

การพัฒนา รูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ)
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Development of Model for English Program Schools in the School of
Bangkok Metropolitan Administration (BMA)

สุพรรณวษา โสภภาพรม¹, สิทธิกร สุมาลี² และ อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์³

Supanwasa Sopapom¹, Sitthikorn Sumalee², and Udomluk Koolsriroj³

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kasetsart University, Thailand

E-mail: Supanwasa.s@ku.th

Received November 5, 2524; Revised February 27, 2025; Accepted April 30, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรไทย-อังกฤษ) สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) พัฒนารูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา ใช้วิธีเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสองภาษา 10 แห่ง ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง พบว่า 1) ด้านหลักสูตร เล่มหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษไม่ครบถ้วน ขาดการประเมินผลการจัดหลักสูตรที่ชัดเจน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการสอนไม่หลากหลาย ไม่ใช้ตัวชี้วัดนำการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน 4)ด้านบุคลากร ครูสอนไม่ตรงเอกส่งผลถึงการถ่ายทอดความรู้ รายได้และสวัสดิการของครูชาวต่างชาติยังไม่เพียงพอ ศึกษา รูปแบบโรงเรียนสองภาษาในต่างประเทศ 10 แห่ง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ผลการร่างรูปแบบขมืองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) แนวคิดการจัดการศึกษาหลักสูตรสองภาษา 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบฯ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาประกอบด้วย1) ด้านหลักสูตร ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำหลักสูตร โครงสร้างรายวิชา แผนการสอนระยะสั้น-ยาวให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียน 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูทั้ง 2 คน ประชุมเตรียมการสอนทุกสัปดาห์ จัดสอบ Pre/Post test ทุกภาคเรียนเพื่อวางแผนการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล ต้องมีรูปแบบรายงานผลการเรียนมาตรฐานจากสำนักการศึกษา 4) ด้านบุคลากร สร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน มีการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานครูอย่างต่อเนื่อง 5) แนวปฏิบัติที่ดี คือ ความทุ่มเทของครูเป็นจุด

แข็งของการสอนสองภาษา ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) บุคคลในและนอกองค์กรมีส่วนร่วมในการพัฒนา การประเมินรูปแบบโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพ เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการประเมินพบว่า โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.58, S.D. 0.33)

คำสำคัญ: การพัฒนา; รูปแบบ; โรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรไทย-อังกฤษ); โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

This research aims to 1) study the problems of teaching management in bilingual schools under the BMA, and 2) develop a bilingual school model under the BMA. A Research and Development using qualitative data collection from 10 bilingual schools. Purposive sampling was used. It was found that: 1) In terms of curriculum, the English curriculum book is incomplete, and there is a lack of precise evaluation. 2) In terms of teaching management, the format is not diverse. No use of indicators to guide teaching. 3) There are no standards for measurement and evaluation. 4. Regarding personnel, teachers do not teach in their majors, which affects knowledge transfer. The income and welfare of foreign teachers are still insufficient. The study used 10 bilingual schools abroad with accidental sampling. The results of the drafting of the model consisted of 3 parts: Part 1, Introduction, consisting of 1) the concept of bilingual curriculum management and 2) the objectives of the model development. Part 2, Content, composed of 1) Curriculum: There must be an external expert as a consultant in the curriculum development, subject structure, long-term and hourly lesson plans, to be completed before the start of the semester. The Office of Education and school administrators must supervise the curriculum implementation. 2) Regarding teaching management, both teachers meet to prepare for teaching once a week. The administrators join to listen and give advice. Pre-/post-tests are organized every semester to plan teaching. 3) The Office of Education must have a standard learning report format for measurement and evaluation. 4) In terms of personnel, it needs to create an understanding of cultural differences when working together for Thai and foreign teachers. Continuous supervision and teacher performance evaluation should be provided, and an adequate budget should be allocated for the project. 5) Best practices: Teachers' dedication is a strength of bilingual teaching. Part 3: Conditions of the model: 1) Administrators are knowledgeable. 2) Teachers are capable of teaching and creating the curriculum. 3) People in and outside the

organization work together to develop. The evaluation of the model found that overall, it is at the highest level of efficiency (\bar{x} = 4.58, S.D. 0.33).

Keywords: development; model; English program schools; school of Bangkok Metropolitan Administration (BMA)

บทนำ

ในโลกปัจจุบันภาษาเป็นตัวกลางสำคัญในการติดต่อสื่อสารและการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร และเป็นสื่อในการสื่อสารกันของประชากรทั่วโลก ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษจึงได้เปรียบในด้านการสืบค้นหาความรู้ สื่อสาร ประสานความร่วมมือกันระหว่างบุคคล องค์กร และระหว่างประเทศในงานทุกด้าน สังคมปัจจุบันคือสังคมแห่งการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี และการสื่อสารดังนั้นต้องเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ทั้งด้านทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและเน้นการใช้ภาษาอังกฤษแก่นักเรียน สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (Ministry of Education, 2008)

กระทรวงศึกษาธิการได้ชี้ให้เห็นว่าการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพเพื่อนำประเทศสู่การแข่งขัน ภาษาอังกฤษจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นในสังคมการเรียนรู้ ที่จะใช้ภาษาเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้เป็นอันมาก การที่นักเรียนมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดีนับเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการการเพิ่มศักยภาพทางด้านทักษะภาษาอังกฤษให้แก่เด็กนักเรียนมากขึ้น สถาบันต่าง ๆ ก็ตอบสนองความต้องการของสังคมด้านการจัดการศึกษาที่เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้นจึงได้มีแนวคิดโรงเรียนสองภาษาเกิดขึ้นในประเทศไทย

โรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย (English program) เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2534 โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยได้รับอนุญาตให้เด็กไทยเข้าศึกษา โดยกำหนดสัดส่วนไว้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของนักเรียนทั้งหมด ปลูกฝังเรื่องภาษา และวัฒนธรรมไทย ถึงแม้ว่าโอกาสในการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนนานาชาติจะเปิดกว้างขึ้น แต่ก็ยังคงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้บุตรหลานได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านภาษาอังกฤษด้วยปัจจัยทั้ง จำนวนโรงเรียน สถานที่ตั้ง และค่าใช้จ่ายหลักแสนในแต่ละปี กระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้เล็งเห็นถึง ปัญหาดังกล่าว และด้วยนโยบายที่ต้องการยกระดับการศึกษาและพัฒนาความรู้ความสามารถ ของเด็กไทย ด้านภาษาอังกฤษ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ จึงได้อนุญาตให้โรงเรียน

เอกชนดำเนินโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English program) โดยเริ่มทำการสอนในปีการศึกษา 2538 โรงเรียนเอกชน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนสารสาสน์เอกตรา และโรงเรียนอูตมศึกษา ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการในขณะนั้น ปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะขยายการดำเนินโครงการที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษให้เพิ่มมากขึ้น และ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครมีนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและเปิดทำการสอนโครงการโรงเรียนสองภาษาขึ้น Office of the Basic Education Commission, (2010)

โรงเรียนสองภาษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เริ่มเปิดทำการสอนในปีพ.ศ. 2551โดยมีนโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการใช้ภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษและภาษาจีนในการสื่อสารได้อย่างมั่นใจ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากลและดำรงตนตามแบบวัฒนธรรมไทย มีคุณภาพพร้อมเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า จึงได้อนุมัติให้สำนักงานการศึกษา จัดการเรียนตามโครงการโรงเรียนสองภาษา ซึ่งได้รับความนิยมนจากผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนเป็นอันมาก (Office of Educational Strategy, Bangkok, 2020) การจัดการเรียนการสอนตามโครงการโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยนำหลักสูตรแกนกลางในสาระวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะศึกษา สุขศึกษา และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มาขยายเนื้อหาสาระ หน่วยการเรียนรู้จัดทำหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ ปรับขยาย จำนวนชั่วโมงให้สอดคล้องกับโครงสร้างการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด คือ ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การจัดการเรียนการสอนคือ ให้มีครูชาวต่างประเทศอยู่คู่กับครูไทยทุกสาระวิชาที่เกี่ยวข้อง ครูไทยและครูต่างชาติร่วมกันจัดทำหลักสูตร นอกจากนี้โรงเรียนต้องจัดครูผู้สอนคู่ชั้น (Co-teacher) นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการต้องได้รับการสอบวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบทดสอบกลางจากสำนักงานการศึกษา ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนโครงการโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตร ไทย-อังกฤษ) จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตวัฒนาที่เปิดทำการเรียนการสอนตามโครงการโรงเรียนสองภาษา จำนวน 3 โรงเรียน ที่ประสบปัญหาลักษณะใกล้เคียงกัน และน่าสนใจหลายประเด็น ได้แก่ ปัญหาด้านผู้เรียน เมื่อเรียนระดับสูงขึ้นผู้เรียนมีทักษะทางด้านภาษาอังกฤษสูงมากขึ้นแต่กลับพบว่าไม่มีผลสัมฤทธิ์ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา ต่ำกว่านักเรียนที่เรียนหลักสูตรปกติซึ่งในปีที่ 1 ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเหล่านี้ทำคะแนนได้สูงกว่านักเรียนหลักสูตรปกติ ปัญหาด้านหลักสูตร ครูต่างชาติยังไม่เข้าใจในหลักสูตรไทยทำให้การจัดการ

เรียนการสอนยังไม่ตรงตามตัวชี้วัด สำนักการศึกษาจัดอบรมการจัดทำหลักสูตรเป็นระยะเวลา 3 วัน หลังจากได้รับคัดเลือกให้เป็นครูผู้สอนในโครงการอยากให้มีเวลาอบรมพัฒนาหลักสูตรให้มากกว่านี้ ปัญหาด้านครูผู้สอนคู่ชั้น Co-teacher ยังไม่สามารถประสานงานกับครูต่างชาติได้ดีเท่าที่ควร ปัญหาด้านการควบคุมชั้นเรียนยากมาก ปัญหานักเรียนขาดความสนใจ และปัญหาขาดแคลนครูตามสาขาวิชาที่เปิดสอน ด้านผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษเป็นที่น่าพอใจนักเรียนอ่านออก เขียนได้ สื่อสารได้ดี แต่การเรียนภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระการเรียนรู้อื่น ๆ อ่อนลง ปัญหาอีกข้อหนึ่งคือได้ครูผู้สอนไม่ตรงสาขาวิชา

การจัดการศึกษาตามโครงการโรงเรียนสองภาษา สังกัดกรุงเทพมหานครนั้นยังขาดรูปแบบการดำเนินการในโรงเรียนที่เป็นแนวทางเดียวกันทั้งหมดในสังกัด ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรรายวิชา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้มาตรฐาน ตรงตามสาระและมาตรฐานตัวชี้วัด ความรู้ความสามารถของครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรรายวิชา ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อพัฒนารูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและหลักการในการพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ รูปแบบเป็นสิ่งที่สร้างและพัฒนาขึ้นไว้เป็นแนวทางในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

คำว่า “รูปแบบ” หรือ Model เป็นคำที่ใช้เพื่อสื่อความหมายหลายอย่าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วรูปแบบจะหมายถึงสิ่งหรือวิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แบบจำลอง สิ่งก่อสร้าง รูปแบบในการพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น

Buason (2009) รูปแบบหรือ “โมเดล” หมายถึง แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือแผนภาพหรือภาพย่อส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิด เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน

Suttae (2010) สิ่งทีสร้างหรือพัฒนาขึ้นแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของเรื่องให้เข้าใจง่ายขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการทำงานต่อไป

Srisa-ard (2017) รูปแบบหมายถึงโครงสร้างแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ สามารถใช้รูปแบบอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีในปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือในระบบต่าง ๆ อธิบายลำดับขั้นตอนขององค์ประกอบหรือกิจกรรมในระบบ

สรุปได้ว่า รูปแบบ หรือ Model หมายถึง เครื่องมือทางความคิดทีสร้างหรือพัฒนาขึ้นมาเพื่อหาคำตอบของปรากฏการณ์หรือสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นแนวทางในการสร้างหรือเป็นแบบอย่างในการดำเนินการบางอย่างอาจนำเสนอเป็นได้ทั้งรูปธรรม นามธรรม เช่น ระบบการปฏิบัติงาน ภาพวาด ข้อความ รูปสามมิติ สมการเพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้น โมเดลมีความหมายในหลายลักษณะ ทั้งที่เป็นรูปแบบของบุคคล สิ่งของ ต้นแบบที่มีคุณภาพให้ปฏิบัติตาม หรือเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในการทำตามนั่นเอง ทั้งที่เป็นรูปแบบแนวคิด รูปแบบจำลอง รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร เป็นต้น

การประเมินคุณภาพของรูปแบบ

การประเมินคุณภาพรูปแบบ มี นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวทางที่น่าสนใจไว้ดังนี้

Eisner (1976) ได้เสนอแนวคิดการประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่องที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยเชื่อถือว่า การรับรู้ที่เท่ากัน นั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้และได้เสนอแนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเป็นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่นำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยในการพิจารณาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ตามวิจยารณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำการประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องทีจะประเมินโดยทีพัฒนาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art criticism) ทีมีความละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าไม่อาจประเมิน ด้วยเครื่องวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขานั้นผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. เป็นรูปแบบทีใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรม และมีดุลยพินิจที่ดี ทั้งนี้ มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่ การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งชี้ ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวิจัยข้อมูล ตลอดจนวิธีนำเสนอ

Joyce and Weil (1972) ให้แนวทางการประเมินรูปแบบ ไว้ว่า การประเมินรูปแบบเป็นการประเมินเพื่อทดสอบความมีประสิทธิภาพของรูปแบบที่สร้างขึ้น ใช้วิธีการต่อไปนี้

1. ประเมินความเป็นไปได้ในเชิงทฤษฎีโดยคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะประเมินความสอดคล้องภายในระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ

2. ประเมินความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติการ โดยนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง เป็นลักษณะของการวิจัยเชิงทดลองหรือกึ่งทดลอง

Phengsawat (2010) ให้แนวทางการประเมินรูปแบบไว้ว่า ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมุติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริง จะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ

สรุปได้ว่า การประเมินรูปแบบเป็นขั้นตอนที่สำคัญจากการสร้างรูปแบบ เพื่อพัฒนารูปแบบที่สร้างขึ้น ว่าเหมาะสมตามความมุ่งหวังที่สร้างรูปแบบขึ้นมาหรือไม่ มีรูปแบบการประเมินหลากหลายทั้งในด้านการประเมินตามมาตรฐาน หรือการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นที่สถานภาพทางวิชาชีพ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญ

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนหลักสูตรสองภาษา (English Program)

การเรียนรู้หลักสูตรสองภาษา (English Program) มีนักวิชาการได้ให้ความหมาย แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

Tantiphalachywa (2002) ความหมายของสองภาษา การศึกษาสองภาษา (Bilingual Education) หมายถึง การจัดการศึกษาที่เด็กต้องเรียน ภาษาที่ 2 ซึ่งอาจหมายถึงภาษาแม่ 1 ภาษา และภาษาอื่น ๆ อีกหนึ่งภาษา และอีกความหมายหนึ่ง หมายถึง การจัดการศึกษาที่เด็กได้เรียนภาษาแม่หรือภาษาถิ่นควบคู่ไปกับภาษาหลักของประเทศ เหตุที่กำหนดการศึกษาสองภาษาแบบที่ 2 นี้ด้วยเหตุผลตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกาที่เน้น ความเท่าเทียมกันทางการศึกษาที่เด็กทุกคนมีสิทธิที่ได้รับการเรียนการสอนภาษาตามสมรรถนะ ทางภาษาของตน แนวโน้ม การสอนภาษาที่ 2 ตามความหมายที่ 1 กำลังลดลง ในขณะที่การสอนสองภาษาตามความหมายที่ 2 กำลังมีอิทธิพลมากขึ้น และแพร่หลายมากขึ้น

Niamthep (2009) ได้ให้ความหมายของการศึกษาระบบสองภาษา หมายถึง การจัดการศึกษาที่ใช้ภาษาที่สองควบคู่กับท้องถิ่น หรือภาษาหลักของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถใช้ภาษาได้สองภาษา และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการศึกษา และเพื่อการประกอบวิชาชีพ ซึ่งรวมถึงผู้เรียนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้

Office of the Basic Education Commission (2010) ให้ความหมายไว้ว่า หลักสูตรและการสอนทั่วไป เป็นหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการ การศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียนทุกคนเป็นภาษาไทยหลักสูตรและการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ที่เรียกชื่อว่า English Program เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษ ยกเว้นสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และประวัติศาสตร์ไทย

Uairat (2016) หนึ่งในผู้ที่ค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับคนที่เรียนรู้สองภาษาจนได้คำตอบที่ชัดเจนจึงนำมาเขียนในหนังสือ THE POWER OF BILINGUALISM ตีได้ด้วยพลังสองภาษา ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้ภาคการศึกษาไว้ว่า “การเรียนสองภาษาเป็นการเรียนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการบ้านเรา เพื่อที่เด็กจบแล้วเขาจะไปต่อในเมืองไทย ในหลักสูตรอะไรก็ได้ แต่เรามองว่าเท่านั้นมันยังไม่เพียงพอ เลยเอามาผสมผสานกับหลักสูตรนานาชาติ 2 หลักสูตรด้วยกัน ก็คือหลักสูตรที่เราเรียกว่า IGCSE กับ IB ซึ่งใช้ในโรงเรียนนานาชาติ นำมาผสมผสานขึ้นมาเป็นหลักสูตรของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต”

Ministry of Education (2008) ให้ความหมายของโรงเรียนสองภาษา (English Program) ไว้ว่าโรงเรียนสองภาษา เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถและทักษะทางภาษาของผู้เรียน สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันดีงาม ตลอดจนการเรียนการสอนในบริบทของความเป็นไทยผสมผสานกับความเป็นสากล EP จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ทุกวิชา ยกเว้นภาษาไทยและสังคมศึกษา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย กฎหมายไทย ประเพณีและวัฒนธรรมไทย

Chomsky (1959) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ต่อยอดมาจากแนวคิดการเรียนรู้แต่กำเนิด และเป็นกลไกการเรียนรู้ภาษาได้โดยธรรมชาติของมนุษย์ และเป็นแนวคิดที่ขัดแย้งกับแนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมนิยมแนวคิดนี้เชื่อว่า ข้อมูลรับเข้า (in put) เป็นสิ่งเร้าจากภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่ที่เชื่อมโยงการรับรู้ ถ้าเด็กรับรู้ข้อมูลภาษาจากคนรอบข้างอย่างเดียวยตามทีกลุ่มพฤติกรรมนิยมกล่าวไว้ เด็กที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่คงจะไม่ใช้ประโยคที่ผิดไวยากรณ์ เนื่องจาก เด็กจะไม่ได้รับข้อมูลเข้าที่ผิดไวยากรณ์ เขาจึงไม่เห็นด้วยกับแนวคิดเรื่องการเลียนแบบ และการทำซ้ำ และไม่ว่ามนุษย์จะเกิดมาแล้วพูดภาษาอะไรก็ตาม จะมีความรู้ในไวยากรณ์สากลที่ทำให้สามารถเรียนรู้เสียงที่ได้ยินเพื่อสร้างกฎของภาษา เพราะสมองมีส่วนที่ทำหน้าที่พัฒนาการเรียนรู้ภาษาพร้อมกับการแยกแยะข้อมูลภาษาทำให้

มนุษย์สามารถสร้างประโยคใหม่ที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน หรือไม่เคยได้รับการสอน ระบบการเรียนรู้กฎไวยากรณ์ในสมองของมนุษย์ ส่วนการใช้ภาษาจะพัฒนามาจากประสบการณ์

Krashen and Terrell (1983) กล่าวว่า หลักการเรียนรู้ภาษาที่สอง มีความสอดคล้องกับความพร้อมของผู้เรียนก่อนการพูดไว้สามขั้น คือ 1. ขั้นก่อนการพูด (Pre-Production Stage) ผู้เรียนจะฟังการออกเสียงศัพท์ในภาษาที่สองจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนจะแสดงความเข้าใจผ่านท่าทางหรือทำตามคำสั่ง 2. ขั้นเริ่มพูด (Early-Production Stage) ผู้เรียนจะเริ่มพูดคำวลีสั้น ๆ ในภาษาที่สองเริ่มมีการใช้ภาษาที่สองผ่านการเขียน เช่น เติมคำในตาราง หรือแก้ไขคำผิด 3. ขั้นพูด (Speech Emergence Phase) ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาที่สองได้ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การแสดงความคิดเห็น หรือการให้ความร่วมมือแก้ปัญหาในกลุ่ม

Cummins and Swain (1986) ได้นิยามโปรแกรมการศึกษาสองภาษาที่ประสบความสำเร็จให้เป็นหนึ่งเดียวที่นำไปสู่การพัฒนาและรักษาทักษะสองภาษาทางวิชาการระดับสูง ความสำเร็จและการเพิ่มคุณค่าทางจิตสังคมส่วนบุคคล โดยมีสิ่งสำคัญสามประการ อยู่ภายใต้การควบคุมที่น่าสนใจ การใช้สองภาษาผ่านการใช้ภาษาเดียว การใช้สองภาษาเป็นโบนัส และกล่าวว่าการเรียนสองภาษาต้องใช้ภาษาได้อย่างเต็มที่ ควรใช้แยกกันและให้เกิดสมดุลการใช้ภาษา ในเชิงการสอน จิตวิทยา สังคม เด็กต้องใช้ภาษาที่หนึ่งคล่องแคล่วก่อนจึงจะประสบความสำเร็จในการใช้สองภาษา

De Mejia (2002) ให้ความหมายว่า การที่บุคคลสามารถใช้ภาษาได้สองภาษา คือผู้เรียนสามารถพูดหรือใช้ภาษาที่เป็นภาษาที่สองได้ คล่องแคล่วเหมือนใช้ภาษาแม่ ส่วนจะเลือกภาษาใดเป็นภาษาที่สองก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในการใช้ภาษาในแต่ละประเทศ

Baker (2006) เป้าหมายโครงการสองภาษาไม่ใช่เพียงการผลิตเด็กที่พูดได้สองภาษาและรู้หนังสือ แต่ยังรวมถึงพฤติกรรม สร้างความเท่าเทียมในสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์

Saville-Troike (2006) ได้สนับสนุนแนวคิดไวยากรณ์สากล ว่า เป็นเรื่องของกฎทางภาษา (Principles) ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ในทุกภาษาทั่วโลก และกล่าวเสริมว่าเมื่อเด็กได้รับข้อมูลทางภาษาเข้ามาเด็กจะสามารถตีความและวิเคราะห์ลักษณะทางภาษาได้เองโดยธรรมชาติ สร้างกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ของภาษาแม่ได้อย่างถูกต้อง กระบวนการนี้เกิดขึ้นจากไวยากรณ์สากลที่อยู่ในตัวมนุษย์

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบสองภาษา (Bilingual Education /Bilingual Learning) หมายถึงการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาที่แตกต่างกันสองภาษาเป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาทั้งสองภาษาได้อย่างคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ ยกเว้นในบางรายวิชาเช่น วิชาภาษาไทย ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง หรือวิชาที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวัฒนธรรมไทย

แนวคิดการเรียนรู้อัตนวิธานสองภาษา (English Program)

แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนสองภาษานำมาใช้จัดการเรียนการสอนสองภาษา มีความหลากหลายและแตกต่างซึ่งมีความน่าสนใจในการนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้อัตนวิธานสองภาษา การศึกษา ได้แบ่งรูปแบบการศึกษาระบบสองภาษา ดังนี้

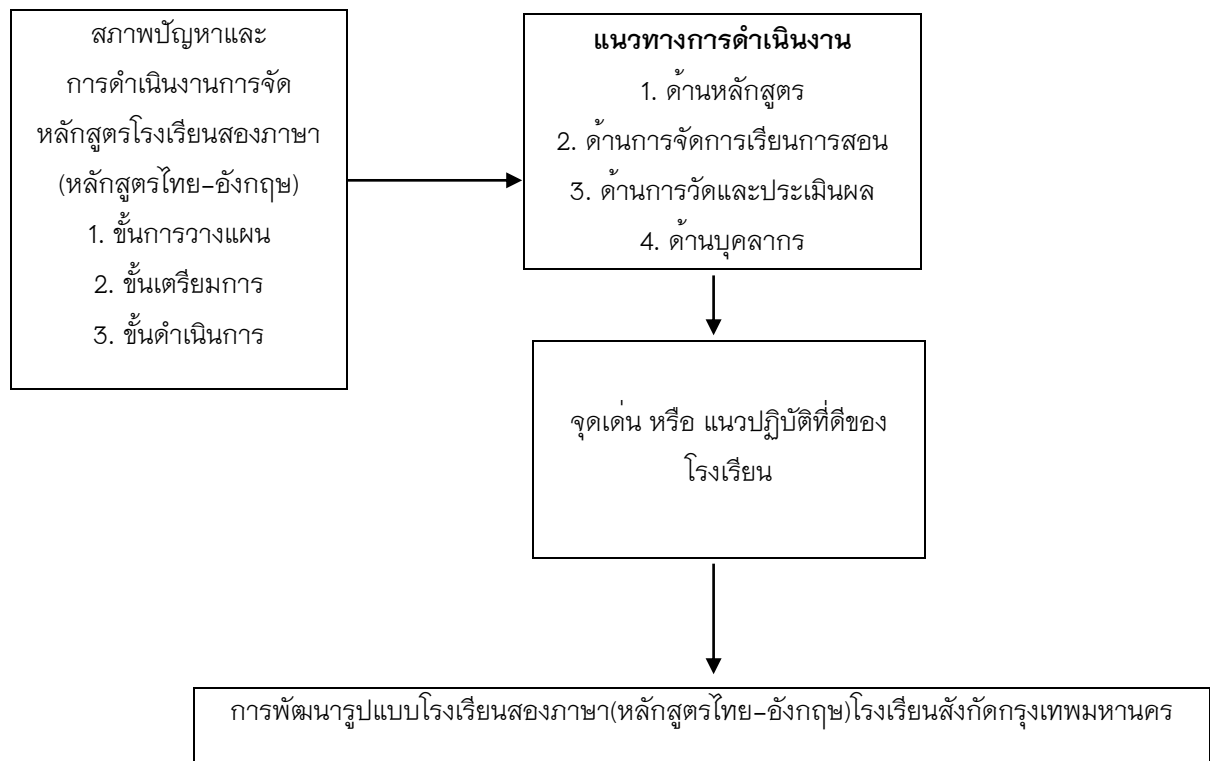
Tantiphalachiw (2002) รูปแบบการสอนแบบสองภาษาจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. ครูคนเดียวสอนทั้ง 2 ภาษา การสอนแบบนี้ครูต้องเก่งทั้งภาษาถิ่นและภาษาหลักสามารถสอนโดยใช้ภาษาทั้งสองควบคู่กันไปขณะทำการสอน 2.ครู 2 คน สอนคนละภาษาโดยบูรณาการไปพร้อม ๆ กัน ลักษณะการสอนเป็นทีม 3.ครู 2 คน สอนคนละภาษา คนละเวลา แต่วิชาเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ภาษาที่สอง 4.ครู 2 คน ต่างคนต่างสอน การสอนลักษณะนี้เป็นการสอนแบบ การสอนภาษาที่ 2 ซึ่งปัจจุบันกำลังจะลดลงในบางประเทศ โดยจัดเป็นการศึกษาทางเลือกสำหรับผู้เรียนที่สนใจต้องการ เรียนภาษาที่ 2 ที่ตนเองสนใจ

2. Polanco (2018) การเปรียบเทียบผลลัพธ์การอ่านของโปรแกรมสองภาษาที่ Transitional Bilingual Education and Two-way Bilingual programs ผลลัพธ์ในการอ่านไม่มีความแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญ แต่โปรแกรมสองภาษาไม่เป็นผลเสียแก่ผู้เรียนภาษาอังกฤษ และยังมีข้อดีเพิ่มเติมอีกมาก นอกเหนือจากการช่วยเพิ่มผลลัพธ์การอ่าน นอกจากนี้ ยังพบว่ากลยุทธ์ที่ใช้ได้ผลดีในห้องเรียนสำหรับ เจ้าของภาษา ยังใช้ได้ผลดีสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษอื่น ๆ อีกด้วย

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาสองภาษามีความแตกต่างกันไปตามอิทธิพลของภาษา วัฒนธรรม วัตถุประสงค์ เป้าหมายการจัดการศึกษา ทั้งในเรื่องทฤษฎีการสอน การใช้ภาษาในห้องเรียน และกระบวนการจัดการชั้นเรียน ซึ่งมีเป้าหมายในการสอนนักเรียนให้อ่าน เขียน พูด และฟัง ทั้งสองภาษา สองวัฒนธรรม นำมาเป็นแนวทาง วางแผนการจัดการเรียนการสอน และการจัดรูปแบบ การเรียนระบบสองภาษาและเพิ่มประสิทธิภาพที่ดีในการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระบบสอง ภาษาที่ดียิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ใช้กระบวนการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ การศึกษาหลักฐาน เอกสาร งานวิจัย แนวคิด วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องสภาพปัญหาโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูผู้สอน ในโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนหลักสูตรสองภาษามาแล้วอย่างน้อย 6 ปี ประชากร คือ โรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 10 โรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ)

1. ชั้นการวางแผน

คำกล่าวของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “การวางแผนการจัดหลักสูตรมีการประชุมครูต่างชาติในการเตรียมพร้อมด้านการจัดทำตัวชี้วัดรายวิชา และการจัดทำเล่มหลักสูตร 5 รายวิชา โดยให้ครูกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศและครูชาวต่างชาติร่วมกันจัดทำเป็นรูปเล่ม ด้านการจัดเตรียมบุคลากรชาวไทย ที่เป็นครูประจำชั้นหรือ Co-Teacher นั้นไม่ได้เป็นครูเอกภาษาอังกฤษ เนื่องจากมีครูไม่เพียงพอ

2. ชั้นเตรียมการ

คำกล่าวของ ครูหัวหน้าโครงการโรงเรียนสองภาษา ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ครูต่างชาติสอนทั้ง 5 รายวิชา จัดทำแผนการสอนเพียง 1 รายวิชา มีครูไทยทำหน้าที่ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ในรายวิชา ก่อนนำไปใช้สอน และเรียนคู่ขนานไปกับนักเรียนหลักสูตรปกติ ด้านการจัดเตรียมสื่อการสอน ครูต่างชาติจะเป็นผู้จัดเตรียมสื่อ ทั้งสื่อออนไลน์ และสื่อทำมือ สามารถเบิกวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จากทางโรงเรียนได้ และจัดให้มีวันแสดงผลงานของครู นักเรียนห้องเรียนสองภาษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง”

3. ชั้นดำเนินการ

คำกล่าวของ ครูผู้สอนห้องเรียนสองภาษา ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนในห้องเรียนสองภาษา (English Program) ประกอบด้วย ครูต่างชาติ รับผิดชอบสอน 5 รายวิชา คือ Math, Science, English, Art, Health และมีครูชาวไทยเป็น Co-teacher ทั้ง 5 รายวิชา (นักเรียนได้เรียนนาฏศิลป์ – ดนตรี, วิชาเทคโนโลยี เสริมจากครูคนไทยเพิ่มอย่างละ 1 ชม.) ส่วนรายวิชาอื่น ๆ นักเรียนเรียนเป็นภาษาไทยตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เหมือนกับหลักสูตรปกติ”

2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การวางแผน (P)

1. ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ประชุมร่วมกันในการตรวจสอบทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของปีการศึกษาที่ผ่านมา แล้วร่วมกันปรับปรุงแก้ไขทั้งที่เป็นหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วยให้เหมาะสมการเรียนหลักสูตรสองภาษา

2. ประชุม ปรีกษาหารือ ระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้มีส่วนร่วม และหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการนำมาใช้ในการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และ จัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาของหลักสูตรสองภาษา

การปฏิบัติ (D)

1. จัดอบรมคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรทั้งครูชาวไทยและครูต่างชาติ ร่วมกันจัดทำ โครงสร้างรายวิชา คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการสอนระยะยาว และแผนการสอนราย ชั่วโมงจัดทำรูปเล่ม ให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียน

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้บริหารสถานศึกษา นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา และระเบียบการวัดและประเมินผล เสนอต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ให้สอดคล้อง นโยบายและโครงการโรงเรียนสองภาษา

3. นำหลักสูตรไปใช้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

การตรวจสอบและประเมินผล (C)

1. นิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นหน่วยงานต้น สังกัด ผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ากลุ่มสาระฯอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. การนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดย สำนักการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาอย่าง เป็นระบบและต่อเนื่อง

การปรับปรุงแก้ไข (A)

1. ปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน ปรับหน่วยการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างความสามารถของผู้เรียนและ พฤติกรรมการสอนของครู ปรับปรุงหลักสูตร และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้สอดคล้องกับ ความ ต้องการของผู้เรียน ชุมชน และ สังคมโลกยุคใหม่ มีการรวบรวมข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อสังเกต และแนวทางที่ใช้จัดการเรียนการสอนอย่างรอบคอบ

ผลการประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) โรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินประสิทธิภาพของ
ร่างรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม

รายการประเมิน	ผลการประเมินประสิทธิภาพ (n = 10)		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ส่วนที่ 1 ส่วนนำ	4.61	0.29	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา			
1. ด้านหลักสูตร (Curriculum)	4.53	0.37	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน (Teaching & Learning)	4.51	0.37	มากที่สุด
3. ด้านการวัดและประเมินผล (Measurement & Evaluation)	4.57	0.28	มากที่สุด
4. ด้านบุคลากร (Personnel)	4.56	0.29	มากที่สุด
5. แนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	4.51	0.38	มากที่สุด
ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา	4.54	0.34	มากที่สุด
ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ	4.58	0.35	มากที่สุด
สรุปภาพรวมประสิทธิภาพ	4.58	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบโรงเรียน
สองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการประเมินประสิทธิภาพมี
ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ทั้ง 3 ส่วน โดยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ
(\bar{x} = 4.61, S.D. = 0.29) ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ (\bar{x} = 4.58, S.D. = 0.35) และส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา
(\bar{x} = 4.54, S.D. = 0.34) ทั้งนี้ผลการประเมินประสิทธิภาพของร่างรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตร
ไทย-อังกฤษ) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (\bar{x} = 4.58, S.D. =
0.33)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ด้านหลักสูตร มีความใกล้เคียงกันในระดับการวางแผนจัดทำหลักสูตร และขั้นเตรียมการจัดทำหลักสูตร และขั้นดำเนินการจัดทำหลักสูตร คือมีการประชุมครูผู้เกี่ยวข้อง วางแผน จัดทำร่วมกัน ปีละ 1 ครั้ง แต่มีความแตกต่างกันในด้านของการนำไปใช้ และการรวบรวมรูปเล่ม ที่ยังพบปัญหา คือ เอกสารหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ ยังมีไม่ครบถ้วน บางโรงเรียน ยังไม่มี ครูผู้สอนชาวต่างชาติใช้วิธีการสอนตามหนังสือ ไม่ได้ใช้ตัวชี้วัดเป็นตัวนำในการสอน ส่วนมากใช้หนังสือเป็นสื่อการเรียนรู้ ปัญหาในการนำเอกสารหลักสูตรไปใช้ ครูขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการใช้เอกสารหลักสูตร ทุกสถานศึกษามีอิสระในการจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษ เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด

1.2.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูยังไม่มีรูปแบบการสอนที่หลากหลายส่วนมากใช้วิธีการสอนและมอบหมายงานแบบฝึกหัดท้ายบท ใบงาน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง การบันทึกผลยังไม่เป็นปัจจุบัน ครูต่างชาติขาดความเข้าใจเรื่องตัวชี้วัด และหลักสูตร ส่งผลถึงคุณภาพการเรียนการสอน ปัญหาด้านเนื้อหาวิชาที่นักเรียนต้องนำไปสอบเข้าเรียนในระดับที่สูงขึ้น ความยากที่จะวางแผนการสอนในรายวิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือสังคมศึกษา ในขณะที่นักเรียนต้องเรียนภาษาอังกฤษไปพร้อมกัน ด้านการนิเทศการจัดการเรียนการสอน ยังขาดความต่อเนื่องในการนำผลการนิเทศมาร่วมกันวิเคราะห์เพื่อพัฒนา หรือแก้ไขปัญหাজัดกิจกรรมการนิเทศทั้ง 3 ระดับ คือ สำนักการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระฯ ครูคู่ชั้น และครูต่างชาติ การขาดแคลนครูเจ้าของภาษาที่มีวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ปัญหาเรื่องการถ่ายทอดความรู้

1.3 ด้านการวัดและประเมินผล การรายงานผลการเรียนยังไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ควรต้องมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานจากสำนักการศึกษาควรมีการพัฒนา รูปแบบการวัดและประเมินผลให้มีความชัดเจนตรงตามจุดประสงค์การเรียนและเป็นความร่วมมือกันของครูทั้งสองคนในการดำเนินการ เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นสูงสุดในโครงการโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ไม่ได้ต่อยอดในหลักสูตรสองภาษาในระดับที่สูงขึ้นมากเท่าที่ควร สาเหตุจากความไม่พร้อมของครอบครัว โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจึงเปิดสอนหลักสูตรสองภาษา (ไทย-อังกฤษ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นรองรับนักเรียนที่สนใจเข้าศึกษาต่อได้ ปัจจุบันมีทั้งหมด 5 แห่ง แนวทางแก้ไขปัญหามาจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยได้รับข้อเสนอแนะว่า ควรจัดรูปแบบการประเมินที่ตรงตามเนื้อหาและมีความเป็นไปตามแนวทางการวัดประเมินต้องดำเนินการตามระเบียบ

ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และจัดทำเป็นทั้งสองภาษา นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องของการใช้รูปแบบการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย 1. Authentic Assessment การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นการประเมินกระบวนการคิด การปฏิบัติงาน ศักยภาพของผู้เรียน ความสามารถในการจดจำความรู้ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน เช่น แบบฝึกหัด ผลงาน โครงงาน ชิ้นงาน 2. Performance Assessment การประเมินความสามารถในการปฏิบัติของผู้เรียน ประเมินการใช้ความรู้ของผู้เรียนในการปฏิบัติงานในสถานการณ์ต่าง ๆ แทนการใช้ข้อสอบวัด เช่น การร้องเพลง การพูด การแสดง

1.4 ด้านบุคลากร ข้อจำกัดด้านบุคลากร คือ ได้ครูสอนไม่ตรงเอก ครูชาวต่างชาติ 1 คน สอนทุกรายวิชา มีปัญหาเรื่องทักษะการถ่ายทอดความรู้ ครูผู้สอนไม่ใช่ Native Speaker ครูบางรายจึงมีสำเนียงการออกเสียงเป็นภาษาตากาล็อกของชาวฟิลิปปินส์บ้าง แต่ด้วยระบบค่าตอบแทนที่ไม่สูงมาก (อัตราค่าจ้าง 600 บาท/ชั่วโมง วันละไม่เกิน 4 ชั่วโมง) ทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากครูเจ้าของภาษาที่จะสมัครทำงาน ครู 1 คน มีสอน 18 ชั่วโมง/สัปดาห์ (ประมาณ 4 ชั่วโมง/วัน รวมถึงเวลาดูแลนักเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนด้วย เช่น การรับประทานอาหาร การทำเวรประจำวัน การเข้าแถว เป็นต้น) เพื่อให้มีรายได้พอกับค่าครองชีพในแต่ละเดือน ทำให้มีเวลาเตรียมการสอนน้อย ปัญหาด้านครูเป็นปัญหาที่พบมาก ปัญหาด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอ รวมถึงสถานที่ไม่เอื้ออำนวยขาดห้องปฏิบัติการพิเศษต่าง ๆ จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นตรงกันว่า สำนักการศึกษาควรให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกครูต่างชาติเข้าสอนในห้องเรียนสองภาษา และผลักดันให้สำนักการศึกษาเปิดเพดานอัตราค่าจ้างครูชาวต่างชาติของโรงเรียนในสังกัดให้สูงขึ้น

แนวปฏิบัติที่ดีที่พบจากการศึกษา

1. โรงเรียนจัดทำตัวชี้วัดภาษาไทยและภาษาอังกฤษและจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อรับทราบแนวทางการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักเรียนห้องเรียนสองภาษาไปพร้อมกันเป็นการประสานความร่วมมือ ให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลักสูตรสองภาษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Netthanomsak et al. (2009) กล่าวไว้ว่า จุดเด่นของการพัฒนาโครงการสองภาษาคือเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมภายใต้การควบคุมโครงสร้างโดยผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้โครงการอยู่ในข้อกำหนดแนวทางของสถานศึกษา และราชการ สร้างความเป็นเจ้าของร่วม การมีเครือข่าย EP ที่เข้มแข็ง การร่วมมือกันทุกฝ่ายส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน

2. ครูประจำชั้นชาวไทยมีการจัดเรียนเสริมฟรีให้นักเรียนเพื่อเสริมวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านภาษาไทย ให้แก่นักเรียนในตอนเช้าก่อนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเรียนเป็นภาษาอังกฤษอาจเข้าใจได้ไม่ลึกซึ้ง

3. มีการจัดค่ายภาษาอังกฤษให้แก่ นักเรียน ปีละ 1 ครั้ง และ มีกิจกรรม English Camp ให้ นักเรียนและผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมทางภาษา ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ควรจัด English Program Boot Camp จัดการนิเทศการสอนให้ครูไทยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต่างชาติ จัด English teacher Camp เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่ดีของโรงเรียน สองภาษาในต่างประเทศ เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ นักเรียนและเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและโรงเรียน ซึ่งแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ อีกประการ คือ ต้องมีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจ ให้ขวัญกำลังใจ ชี้แจง แนะนำ แนวทาง การดำเนินงานของโรงเรียนสองภาษาให้สำเร็จได้

4. ในห้องเรียนของนักเรียนหลักสูตรสองภาษาควรมีคลังตำราภาษาอังกฤษสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการอ่าน การเขียน การพูดผ่านการทำงานกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ตามเป้าหมาย การเรียนรู้ และเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทั้งความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) เจตคติที่ดี (Attitude) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute) และสมรรถนะ (Competency)

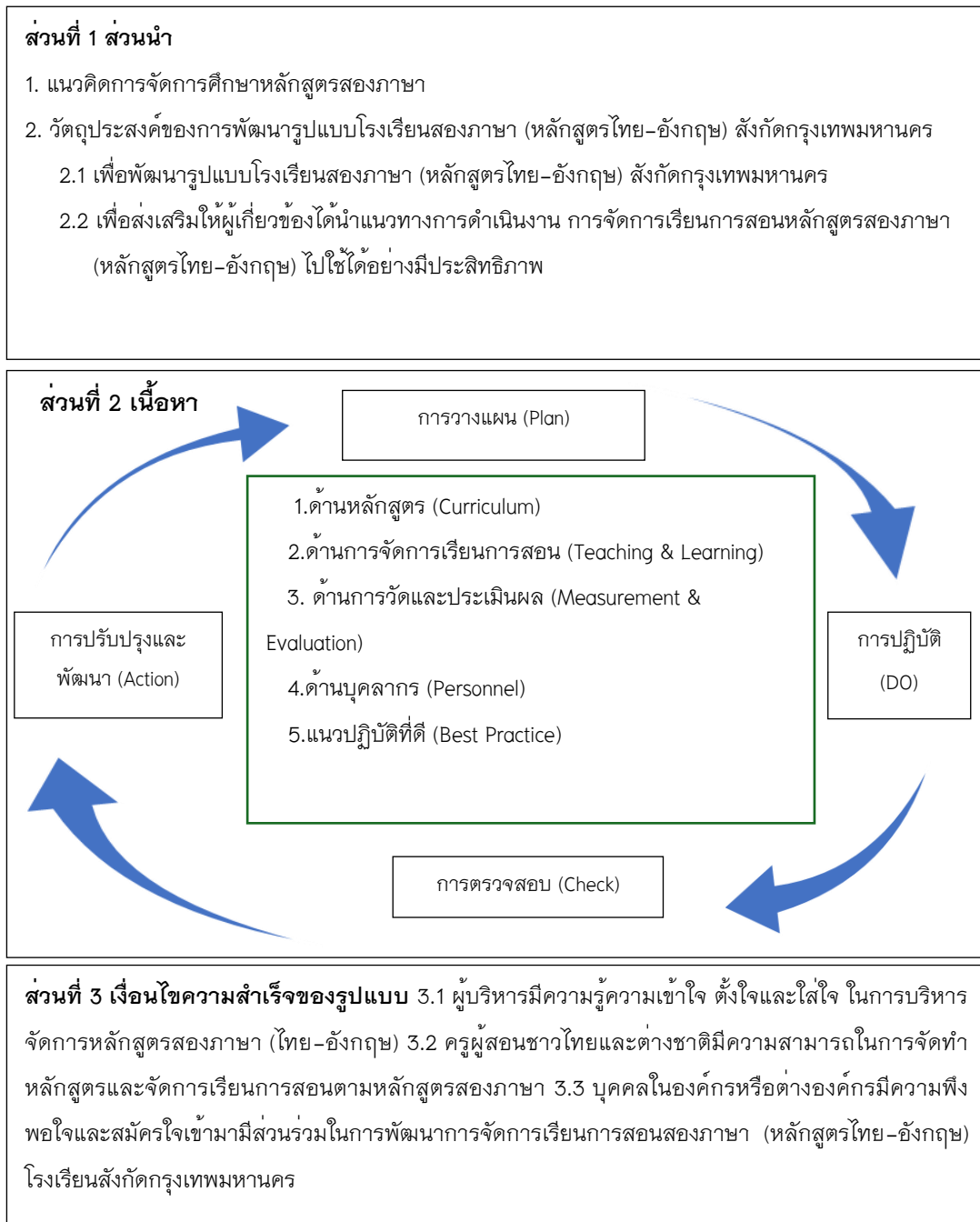
2. ผลการร่างรูปแบบฯ มีองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย 1) แนวคิด การจัดการศึกษาหลักสูตรสองภาษา 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบฯ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย 1) ด้านหลักสูตร ต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นที่ปรึกษาในการจัดทำหลักสูตร โครงสร้างรายวิชา แผนการสอนระยะสั้น-ยาวให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียน จัดนิเทศการใช้หลักสูตรทั้ง จากสำนักการศึกษาและสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูทั้ง 2 คนประชุมเตรียมการสอนทุกสัปดาห์ ผู้บริหารเข้ารับฟังและให้คำแนะนำ จัดสอบ Pre/Post test ทุกภาคเรียนเพื่อวางแผนการสอน 3) ด้านการวัดและประเมินผล ต้องมีรูปแบบรายงานผลการเรียนมาตรฐานจากสำนัก การศึกษา 4) ด้านบุคลากร สร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน มีการ นิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานครูอย่างต่อเนื่อง จัดสรรงบประมาณในโครงการให้เพียงพอ 5) แนวปฏิบัติที่ดี คือ ความทุ่มเทของครูเป็นจุดแข็งของการสอนสองภาษา ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ ของรูปแบบ ได้แก่ 3.1 ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ ตั้งใจและใส่ใจในการบริหารจัดการหลักสูตรสอง ภาษา 3.2 ครูผู้สอนชาวไทยและต่างชาติมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนการ สอนตามหลักสูตรสองภาษา 3.3 บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรมีความพึงพอใจและสมัครใจเข้ามา มี ส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (Do) ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตรวจสอบ (Check) ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Action) เป็นรูปแบบเชิง ข้อความ สอดคล้องกับแนวคิดประเภทของรูปแบบของ Keeves (1997) เขียนไว้ว่า รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบเชิงภาษาที่ใช้บรรยายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Keokul (2017) เรื่องการพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

เอกชนสองศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการวัตถุประสงค์ 2)สาระสำคัญ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติ และเงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบนี้ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการ PDCA และผู้วิจัยศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนสองภาษาในประเทศไทยของกระทรวงศึกษาธิการ (คำสั่ง สพฐ.43/ 2546 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2546) และผู้วิจัยศึกษารูปแบบหลักสูตรของโรงเรียนสองภาษาในต่างประเทศ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนการสอนสองภาษา ดังนี้ แนวคิดของ De Mejia (2002) การศึกษาสองภาษาแนวปรับเปลี่ยน (Transitional Bilingual Education) การศึกษาสองภาษาแนวธำรง (Maintenance Bilingual Education) การศึกษาระบบสองภาษาแนวเสริมสร้าง (Enrichment Bilingual Education) แนวคิดของ Tantiphalachiw (2002) รูปแบบการสอนแบบสองภาษา จำแนกเป็น 4 ลักษณะประกอบด้วย 1) ครูคนเดียวสอนทั้ง 2 ภาษา 2) ครู 2 คน สอนคนละภาษาโดยบูรณาการไปพร้อม ๆ กัน 3) ครู 2 คน สอนคนละภาษา คนละเวลา แต่วิชาเดียวกัน 4) ครู 2 คน ต่างคนต่างสอนโดยจัดเป็นการศึกษาทางเลือกให้ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาที่ 2 ที่ตนเองสนใจ ได้รูปแบบฯแล้วตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบฯ สอดคล้องกับ Phengsawat (2010) ที่กล่าวว่า การสร้างและพัฒนาารูปแบบ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนาเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารายกรณี หน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี วิเคราะห์สังเคราะห์ารูปแบบ ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประเมินรูปแบบโดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพ เป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการประเมิน พบว่า โดยภาพรวม มีความเหมาะสม ความถูกต้อง ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. 0.33) ข้อค้นพบที่ปรากฏดังนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 10 คน เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการบริหารงาน การจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ) และเป็นผู้มีคุณวุฒิ มีตำแหน่งทางวิชาการ มีประสบการณ์ในการบริหารงานในหน่วยงาน อีกทั้งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างรูปแบบตามกระบวนการสร้างที่ดี มีหลักการ และทฤษฎีรองรับมีความครอบคลุมในเรื่องทฤษฎีและการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสองภาษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thippo et al. (2020) วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสม และอรรถประโยชน์ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sakunphanarak (2009) เรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนสองภาษาสำหรับประเทศไทยมีองค์ประกอบทั้งหมด 7 ด้าน ผลการประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้

และความถูกต้องครอบคลุมทุกองค์ประกอบ เพิ่มเติมเรื่องการพัฒนาบุคลากรเน้นให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีเมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือลูกศิษย์ ครูสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ มีความสามารถทางภาษา สอนดีมีประสิทธิภาพ อีก 1 ประการ คือการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรเน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระมีความต่อเนื่องกัน ติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสอนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการโลก

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 1 รูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย-อังกฤษ)

สรุป

การศึกษาสองภาษาถือเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาใหม่หลายประเทศทั่วโลก เป็นแนวทางการสอนที่ได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้น การศึกษาสองภาษาใช้วิธีการเรียนแบบผสมผสาน เนื้อหาและภาษา หรือ Content and language Integrated Learning (CLIL) พัฒนาการเรียนการสอนที่เป็นที่ยอมรับทั่วโลกในการพัฒนาความสามารถแบบพหุภาษา ส่งเสริมการอ่าน การเขียน และการสื่อสาร อีกประเด็นที่สำคัญเพื่อให้เกิดความสำเร็จ คือ ผู้บริหารโรงเรียนต้องติดตาม ประเมินผล พร้อมช่วยเหลือครู แก้ปัญหาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และหากโครงสร้างการบริหารที่มีที่ปรึกษา โครงการจากภายนอกเข้ามาทำหน้าที่ให้คำแนะนำทางวิชาการ จะส่งผลดีมากยิ่งขึ้นในการจัดการเรียน การสอนที่ดีมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสองภาษา ควรนำรูปแบบโรงเรียนสองภาษา (หลักสูตรไทย – อังกฤษ) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของสถานศึกษา และสอดคล้องกับ นโยบายของต้นสังกัดพร้อมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรวมถึงการติดตามประเมินผลใน การปฏิบัติเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรสองภาษาให้ได้ตาม มาตรฐานที่กำหนดต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดประชุมชี้แจงแนวปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ครูเข้าใจ ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของครูไทยและครูต่างชาติ เน้นให้มีการร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกัน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เรียนรู้สองภาษา และสองวัฒนธรรม

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาครูและเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาการสอนเทคนิค วิธีการสอนใหม่ ๆ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกิดเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) ภายในโรงเรียน สร้างความร่วมมือละครือข่ายทางการศึกษา ผู้บริหาร เปิด โอกาสให้ทุกคนในโรงเรียนมี ครู นักเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และผู้ที่สนใจเรื่องการเรียนรู้สองภาษา มาร่วมเรียนรู้ ทำกิจกรรมทางภาษาในเทศกาลสำคัญต่าง ๆ เรียนรู้ร่วมกัน เรียกว่า โรงเรียนในฐานะ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community).

4. ความทุ่มเทเสียสละในการจัดการเรียนการสอนของครูคือจุดแข็ง ที่จะทำให้การเรียน การสอนตามหลักสูตรสองภาษาประสบความสำเร็จครูต้อง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาตรฐาน The Common European Framework of Reference for Languages หรือ CEFR ครูชาวไทย มีความสามารถในระดับ B2 (intermediate) หรือเทียบเท่า

ครูต่างชาติ ต้องมีความสามารถ ระดับ C1 (Proficient) หรือเทียบเท่า ขึ้นไปจะทำให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำรูปแบบโรงเรียนสองภาษา(หลักสูตรไทย-อังกฤษ) ไปทดลองใช้กับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หรือโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบที่มีความเหมาะสมต่อไป

2. ควรศึกษาวิจัยด้านการจัดทำสื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนหลักสูตรสองภาษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนรู้สองภาษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้สองภาษาของนักเรียนในระยะยาวว่าหลังจากที่นักเรียนเรียนรู้สองภาษาแล้ว นักเรียนยังคงมีการพัฒนาทักษะในการสื่อสารและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

References

- Baker, C. (2006). *Foundations of bilingual education and bilingualism* (4th ed.). Multilingual Matters.
- Buasan, R. (2009). *Research and development of educational innovation*. Kham Samai.
- Chomsky, N. (1959). Review of verbal behavior by B.F. Skinner. *Language*, 35(1), 26–58.
- Cummins, J., & Swain, M. (1986). *Bilingualism in education: aspects of theory, research and practice*. Routledge.
- De Mejía, A. M. (2002). *Power, Prestige and bilingualism: international perspectives on Elite Bilingual education*. Multilingual Matters.
- Eisner, E.W. (1976). Education connoisseurship and criticism: their form and functions in educational evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 10(3/4), 135–150.
- Joyce, B. R., & Weil, M. (1972). *Model of teaching*. Prentice–Hall.
- Keeves, P. J. (1997). *Educational research methodology and measurement: an international handbook*. Pergamon Press.

- Keokul, Y. (2017). *Development of academic administration model of private Islamic schools in southern border provinces to develop learners into complete humans*[Doctoral dissertation, Prince of Singular University].
- Krashen, S.D., & Terrell, T.D. (1983). *The natural approach*. The Alemany Press
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum B.E. 2008*. Agricultural Cooperative Federation of Thailand Printing House.
- Netthanomsak, T. et al. (2009). *Evaluation of the teaching project according to the curriculum of the Ministry of Education in English (English Program)*. ThaiEdResearch.
<http://www.thaiedresearch.org/home/paperview/127>
- Niamthep, W. (2009). *Analysis of factors affecting the quality of education of the project to teach according to the Ministry of Education's curriculum in English in secondary schools under the Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education*[Master's thesis, Chulalongkorn University].
- Office of Educational Strategy, Bangkok. (2020). *Bangkok Basic Education Development Plan No. 2 (2017–2020)*. Office of Education, Bangkok, Thailand.
- Office of the Basic Education Commission. (2010). *Development of curriculum and teaching in international standard schools. Curriculum development manual*. Cooperative Printing House of Thailand Limited.
- Phengsawat, W. (2010). *Research and development of a model*. Sakon Nakhon Rajabhat University.
- Polanco, P. (2018). Transitional bilingual education and two-way immersion program: comparison of reading outcomes for English learners in the United States. *Athens Journal of Education*, 5(4), 423–444.
- Sakunphanarak, C. (2009). *Bilingual school administration model for Thailand*[Doctoral dissertation, Silpakorn University].
- Saville-Troike, M. (2006). *Introducing second language acquisition*. Cambridge University Press.
- Srisa-ard, B. (2017). *Preliminary research* (9th ed.). Suwiriyaarn.
- Suttae, K. (2010). *Development of an academic administration model for small schools*[Doctoral dissertation, Maha Sarakham University].

- Tantiphachiwa, K. (2002). Bilingual early childhood education. *Early Childhood Education Journal*, 6(4), 27–34.
- Thippo, S., Phimsan, N., & Thanawuthiphonphini, S. (2020). *Academic administration model for excellence of schools under the secondary educational service area office*[Doctoral dissertation, North Bangkok University].
- Uairat, A. (2016, November 21). *Time for bilingualism, open learning spaces, the end of the education era, answer A, B, C*. MGR Online. <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9590000115399>